

Infra

Szereplők

ŐR

NŐ

Történi

Egy álmos, esős hétfőn, a műszaki múzeum hőkamerát bemutató termében.

Az Őr a terem sarkában üldögél. Középen tükör, amely lényegében embermagasságú plazmaképernyő, összekötve a fölötte elhelyezett hőkamerával.

Besétál a Nő, tétován közeledik, megáll a tükör előtt. Sötétkék a színe. Az Őr döbbenetesen bámul hol a Nőre, hol a képernyőre. Feláll, közelebb lép, mint aki nem hisz a szemének.

NŐ: Miért vagyunk ilyen kékek?

ŐR: Van az ultraibolya meg az infravörös, ez a kamera az infravörösre érzékeny. Ezért mondják infra- vagy hőkamerának.

NŐ: Még nem láttam ilyet.

ŐR: A hideg fény kék, a meleg vörös.

NŐ: Itt semmi vörös.

ŐR: Semmi.

NŐ: Maga is kék.

ŐR: Maga is.

NŐ: Nem romlott el valami?

ŐR: Figyelje meg, milyen az öngyújtóm lángja!

NŐ: Vörös.

ŐR: Meggyújtom újra.

NŐ: Mintha piros lisztet fújna szét. Olyan, amikor kialszik.

ŐR: Az már nem a lángja, az csak az emléke.

NŐ: Azt is mutatja?

ŐR: Amit a szem nem lát, azt is. Kórházakban is használják. A Lyme-kórt már a kezdeti stádiumban felismeri.

NŐ: Mi egészségesek vagy betegek vagyunk?

ŐR: Kékek.

NŐ: Ki az a harmadik?

ŐR: Hol?

NŐ: Kettőnk között.

ŐR: Nem látok semmit.

Nő: Az a halványabb folt.
Ór: Semmi. A hideg levegő. Ha mozgatom a karomat, eltűnik.
Nő: Ha kimelegednék, változna a színem?
Ór: Száz térdhajlítás után nálam semmi. Kipróbálja?
Nő: Nem szeretnék térdhajlításokat végezni.
Ór: Én egyszer bejöttem harminckilenc fokos lázzal. Ugyanilyen kék voltam.
Nő: Hiába dörzsölöm az arcomat...
Ór: Szépen kipirosodott.
Nő: A képen semmi változás.
Ór: Az én szemem már kezd csődöt mondani.
Nő: Meggyújtaná még egyszer az öngyújtót?

Ór: Láttam párokat, akik kivörösödtek egymás közelében. Sokszor meg sem érintik egymást.
Nő: Nem a maga trükkje ez a kékség?
Ór: Mit feltételez?!
Nő: Nem akartam megbántani.
Ór: Semmi gond.
Nő: Viccelni próbáltam.
Ór: Kein Problem.
Nő: Érzelmi állapotunk hat a színekre?
Ór: Az a tapasztalatom.
Nő: Most valami kellemesre gondolok.
Ór: Semmi.

Nő: Milyen egy átlagos hőkép?
Ór: Megmutassam? A kamerának van memóriája, két napig őrzi a felvételeket. Visszatekerem, de kérem, maradjon köztünk.
Nő: Rendben.

Az Ór előszedi a távkapcsolót, visszatekeri a felvételeket, meg-megállítja...

Az egyik felvételen egy hosszú hajú nő kapkodva oldalra pillant, majd leereszti a rubája mellpántját, és megnézi meztelen mellét. A bal melle sokkal pirosabb, mint a jobb.

Ór: Nem gondoltam, hogy ilyesmik is vannak... Nem szoktam nézegetni a felvételeket.
Nő: Párokat nem láttunk.
Ór: Mostanában egyre több a magányos látogató.

Az újabb felvételen várandós nő látható. Hasa szinte világít, annyira sárga. Kigombolja a kabátját, széttárja, a hasa még inkább kivilágosodik.

Nő: Maga mióta kék?
Ór: Régóta.

Most ketten jelennek meg a felvételen, nagyjából egyforma magasak. Kis tétova integetés után, a képernyőre szegezett tekintettel megcsókolják egymást. Semmi. De ahogy a csókba belefeledkezve, teljesen egymás felé fordulnak, vörösödni kezd a testük. Előbb az arcuk, majd homlokuk, nyakuk, mellkasuk, hasuk, combjuk.

Nő: Elég üres ma a múzeum.

Őr: Ma hétfő, azt hiszik, zárva vagyunk mi is.

Nő: Nincs szabadnapjuk?

Őr: Beosztjuk egymás között. Szombaton és vasárnap mindenki bent van. Hétfőn csak én.

Nő: Én szombaton is, vasárnap is dolgozom.

Őr: Olyankor jönnek a legtöbben, főképp gyerekek. Nagy a ricsaj.

Nő: Szeretek gyerekekkel foglalkozni. Korábban tanítottam.

Őr: Én is.

Nő: Mit?

Őr: Németet és franciát.

Nő: Sajnos nem beszélek idegen nyelveket.

Őr: Milyen tanár?

Nő: Zene.

Őr: A zene is nyelv. Ráadásul mindenki megérti.

Nő: Most egy cukrászdában dolgozom.

Őr: Én hajópincér voltam másfél évig.

Nő: Miért hagyta ott a tanítást?

Őr: Összerúgtam a port az iskolaigazgatóval.

Nő: Nem próbálkozott máshol?

Őr: Sehol nem tetszett az ábrázatom.

Nő: Nem látszik féltelmesnek.

Őr: Amikor tizenhat évesen el kellett döntenem, mi leszek, ha nagy leszek, bele-néztem a tükörbe: milyen mesterséghez illenek a vonásaim? Író szerettem volna lenni, de hát ezzel az arccal...

Nő: Mi a baj veled?

Őr: Az írók sokkal férfiasabbak. Még az írónők is.

Nő: Salingerre emlékeztet. Csak nem annyira szomorú. Meg a haja is kevesebb.

Őr: Mi jelent meg az előbb maga előtt, amikor azt mondta, valami kellemesre gondol?

Nő: Nagy adag mandulafagyi.

Őr: Vicces.

Nő: Az emlékek változtatnak a színeken?

Őr: Hogy érti?

Nő: Ha elkezd valaki emlékezni, a kamera érzékel valamit?

Őr: Van, amikor igen.

Nő: Mi biztos egy kékfestő emlékei vagyunk. Ha még egyáltalán létezik ilyen foglalkozás.

ÓR: A múltkor itt állt egy apa a fiával. Hosszan álldogáltak, akkor is hétfő volt. Két hete? Nem is tudom.

NÓ: Mindegy...

ÓR: Arra lettem figyelmes, hogy a fiú mesél valamit, pontosabban, amire felfigyeltem rájuk, már az apa mesélt. Arról, hogy neki *is* volt egy kutya. Két lábon kéregetett. Pitizz!, mondta neki, és a kutya percekig toporgott. A gyerek kérdezte, milyen színű volt, hogy nézett ki, az apa pedig egyre lelkesebben mesélt, fehér, göndörszőrű, nyilván ezért nevezték Pamacsnak, kistermetű kutya, korcs, ahogy az apa mondta. Mi lett vele?, kérdezte a gyerek. Odaajándékoztam, felelte az apa. A nagybátyjának adta, de a kutya nem akart ott maradni, amikor csak tehetett, visszaszökött. Az apa, akkor még gyerek, újra visszavitte, mert már volt egy másik kutya, fajtatista dobermann, amit egyik osztálytársától vásárolt, nem is olyan drágán. Ekkor észrevettem, hogy a képen megjelennek a kékek, és kezdik kitölteni a férfi körvonalait. Mintha itatós szívná magába a tintát. Az apa elhallgatott, de a kékek csak áradtak, és az apa már nem tudott leállni, mesélnie kellett tovább... Amikor egyszer visszakísérte a kutyát, ő kerékpárral ment, a kutya követte, kutya-szívvvel ragaszkodott hozzá, szóval már majdnem visszaértek a nagybátyhoz, amikor egy nagy fekete dög szaladt ki valahonnan, és Pamacsnak rontott; elkapta, megrázta, feldobta a levegőbe, majd újra elkapta, és az apa – vagyis akkor még gyerek – szeme láttára szétmarcangolta. Az apa – vagyis az akkori gyerek – rémülten továbbkarikázott, nem avatkozott közbe.

NÓ: Gyerekként az ember nem mindig tudja, mit kellene tennie.

ÓR: Az apát is ezzel vigasztalta a fia. De az apát már nem lehetett leállítani, mondta, mondta. Elbiciklizett onnan, és már szinte hazaért, amikor Pamacs felbukkant a sarkon, véresen, lógó cafatokkal az oldalán, három lábon bicegve... Akkor ő, az apa, vagyis a gyerek elfordította a biciklikormányt, nem haza, hanem másfelé ment, el akart menekülni a kutya elől, ment, ahogy csak bírt, de a kutya még mindig a nyomában. Aztán a város szélén a kutya feladta.

NÓ: Vagy elfogyott az ereje.

ÓR: Nem derült ki, mi lett vele. A férfi reszketni kezdett, és olyan lett az infraképe, mintha fekete felhők közt villámok cikáznának. Annyira rosszul lett, hogy hoznom kellett neki egy pohár vizet.

NÓ: Ismeri a Nobel-díjas Patrick Modianót? Egyáltalán nincs íróarca. Vízvezeték-szerelőnek inkább kinéz.

ÓR: Nagybátyám vízvezeték-szerelő volt. A keze állandóan feketéllett a kosztól.

NÓ: Hozzánk a szomszéd járt át, ha valami elromlott. Bármit megszerelt. Szerettem segíteni neki.

ÓR: Ismerte a szüleit?

NÓ: A szomszédét?

ÓR: Nem, a magáét.

NÓ: Mért ne ismertem volna? Furcsa kérdés.

ÓR: Nem is tudom, miért szaladt ki a számon.

NŐ: Valamiért csak kiszaladt.

ŐR: Én nem ismerem. Árvaházból kerültem a nevelőszüleimhez.

NŐ: Ha megütném, attól változna a kékje?

ŐR: Engem?

NŐ: Vicc volt.

ŐR: Az a helyzet, hogy sok mindennel kísérleteztem már.

NŐ: Vagy üssön meg maga!

ŐR: Egyszer itt maradtam éjszakára is. Kitettem ide a széket, elaludtam, álmodtam is.

NŐ: Rettenetes forróságokról szoktam álmodni. Fent narancsvörös ég, körülöttem sötétség. Sötét van, mégis látok. A levegő nem is levegő, hanem sűrű, akár a láva. De tudok mozogni. Mások is vannak körülöttem. Kitört egy vulkán, izzó szikladarabok hullanak az égből. Hosszú hajú férfi lép mellém. Megfogja a kezem, és elindulunk. Hátán az izmok vaskosak, erősek. Elönt a megnyugvás. Aztán egyszer csak hátrafordul, rám nevet, majd pillantása lennebb billen, a combomat vizsgálja. Én is lepillantok. Hatalmas combjaim vannak, megrémülök. A férfi arcán iszonyodás. Mitől lettek ekkora combjaim? Borzalmas. A férfi elereszti a kezemet, és sebesen eltűnik. Utána akarok menni, de nem visznek a lábaim. Felébredek.

ŐR: Járt Pompejiben?

NŐ: Nem, soha. Az a férfi sem emlékeztet senkire. Illetve... Volt egy zenetanárom.

ŐR: Szerelmes volt bele...

NŐ: Én tizennyolc voltam, ő harmincvalahány. Már befutott zenész. Neki volt hosszú haja.

ŐR: A zenészek ritkán kopaszodnak.

NŐ: Néha segitettem neki kottákat másolni, meg az orgona kapcsolóit kezelni, mert organista volt. Egyik alkalommal megjelent a felesége, kiabált. Pár hétre rá elköltöztek egy másik városba. Nem találkoztunk a férfival, de szinte minden nap írtunk egymásnak. Egyszer anyám felbontotta a levelét. Nagyon megszidott, amiért nem beszéltem róla, mármint a tanáromról, arról, hogy milyen közeli viszonyban vagyunk. Apám hazugnak nevezett, pedig nem hazudtam. Ha kérdeztek volna, mindenről beszámolok. Másnap átutaztam abba a városba, ahova elköltöztek. Elmeséltem neki, mi történt otthon. Akkor arra kért, ne találkozzunk többet. És nem is találkoztunk. Levelet sem váltottunk.

ŐR: Csalódott benne?

NŐ: Nem. Miért?

ŐR: Amiért nem magát választotta.

NŐ: Dehogy.

ŐR: Nem akarta volna?

NŐ: Eszembe sem jutott. Hülyén viselkedtem.

ŐR: Hülyén?

NŐ: A cukrászdában leejtettem a kávéscsészét. Ráömlött a nadrágjára a kávé. Olyasmiket mondtam, amiket nem akartam mondani. Minden előzmény nélkül sírva fakadtam. Elkezdtem mesélni valamit, de a mondat közepén másba kezdtem. A hangom elvékonyodott, idegesítettem saját magamat is. És láttam, ő is egyre türelmetlenebb. Az óráját lesi. Én meg nem tudtam eljönni, pedig fáj a türelmetlenségem.

ge. Arra vártam, hogy legalább egyszer megsimogasson a tekintetével. Ahogy más-kor tette, orgonálás közben. Először a szememet, aztán a számát, a nyakamat, az-tán a mellemet, a combomat, belül is simogatott, igen, tekintetével megsimogatta a méhemet...

ÓR: A méhét?

NŐ: Próbáljuk ki, változik-e valami, ha nem veszek levegőt.

ÓR: Úgy érti, ha nem lélegzik?

NŐ: Fiatalabb koromban egész sokáig bírtam.

ÓR: Búvárkodott?

NŐ: Ebédnél befogtam az orrom, összepréseltem a szám, és már sápadoztam, ami-kor apám rám kiáltott, hagyj abba. Nehéz volt őket kibillenteni nyugalmukból. Min-dennek megvolt a maga helye és ideje.

ÓR: Az én szüleim elég összevissza éltek, apám egy fuvarvállalatnál dolgozott, két-háromévenként áthelyezték, mentünk vele. Anyám többnyire takarítócégeknél vál-lalt munkát, reggeltől estig hajtott, néha olyan fáradt volt, hogy nekem kellett az aj-tóból betámoogatni. Elég sokat veszekedtek apámmal, aki kifogásolta, hogy nagy-anyámat miért nem adjuk be öregotthonba. Anyám nem volt erre hajlandó, pedig szerette apámat, és mindent megtett volna érte. De az anyját nem akarta élve elte-metni. Pedig én se bántam volna, ha beadja, nagyanyámra néha rájött a bolondja. Például azt állította, ő az első úrhajós nő, indulnia kell, segítsék neki összepakolni. Máskor meg azt mondta, ő Éva, az első asszony, meztelenre vetkőzve akart kimen-ni az udvarra. Menekültem volna, de nem mehettem el otthonról.

NŐ: Nálunk minden kimérten, az óramutató szerint zajlott, hétköznap reggel hattól este tízig, pénteken, amikor szüleim elmentek a templomba, tizenegyig, szombaton és vasárnap pedig reggel nyolctól, pontosabban fél nyolctól, mert nyolckor már ott kellett ülnünk az asztalnál. Tizennégy éves koromtól internátusba adtak, ott ugyan-ez ment, annyi különbséggel, hogy délután se volt egyetlen szabad percem.

ÓR: Nem tudom, ha anyámnak nem vagyunk a nyakán, mármint a nagyanyám meg én, akkor mi lett volna. Ha nem kell nagyanyámat gondoznia, és amikor nem gonдозza, akkor is állandóan készenlétben állnia, vagy nem kell engem felnevel-nie, mert hiszen minden velem kapcsolatos feladatot ő látott el, szóval, ha szabad, akkor mihez kezdett volna az életével. Valószínűleg apám töltötte volna ki minden percét, az apámról való gondoskodás.

NŐ: Kíváncsi vagyok, én milyen színű voltam anyám hasában.

ÓR: Elöttem van apám, ahogy egyre lilább a feje a dühtől, miközben várja, hogy anyám végre lefektesse nagyanyámat. És amikor anyám végre megjelenik, nagy-anyám kiszól, hogy kérem a teámat. Apám meg elrohan, és csak hajnalban állít be, borzosan és kocsmaszagúan.

NŐ: Milyen színű a magzat, akit akartak, és milyen, akit nem?

ÓR: Magát nem akarták?

NŐ: Ha nem akartak volna, a születés közelébe sem jutok. És magát?

ÓR: Azt hiszem, megbeszélték, hogy akkor legyenek, vagy ne legyenek, megbeszélték, aztán anyámat elküldte apám, nézzen utána a dolgoknak.

Nő: Mármost minek?

Őr: Hát hogy lehet-e gyerekük, a szokásos, mik a törvények, ilyenek.

Nő: Miféle törvények?

Őr: Mondtam, fogadott gyerekük vagyok.

Nő: Értem...

Őr: A múltkor behoztam egy magot, akkora volt, mint egy mogyoró. A tóparton találtam. Aztán cserépbe ültettem, kikelt belőle valami, gyorsan nő, már kétarasznyi. Nem tudom, mi lehet. Behoztam, és képzelje, sárga a képe. A magjának egészen fekete volt.

Nő: Azt hittem, fehér.

Őr: Nem, fekete.

Nő: Az én életem akkor kezdődött, amikor apám bekarikázta az előjegyzési naptárban fogantatásom napját. Előtte eldöntötte, legjobb a gyerek tavasszal, mert akkor a legkönnyebb átvészelni a szoptatás meg a pelenkamosás idejét, mert nálunk még hagyományos pelenkák voltak, aztán beütemezte következő év áprilisára, pont a közepére, és kiszámolta, hogy rendben, akkor júliusban meg kell tennie a megfelelő lépést... Aznap rápihent az ebédre, aztán este korábban lefeküdtek, rámászott anyámra, és behelyezte a magot a megfelelő helyre. Ennyi volt. Egy örökbefogadás több érzellemmel járt volna.

Őr: Legalábbis több nyugtalansággal.

Nő: Mindegy.

Őr: Miért lenne mindegy?

Nő: Az internátusban az egyik lány szerelmes lett. Tizenhét évesen megszülte a gyerekét, mert azt hitte, milyen csodálatos gyereket szülni. Aztán következtek a mindennapok, a gyerekpisi, a tisztába tevés, a szoptatás, a kisebzett mellek, a kialvatlanság, és mire felébred, már olyan helyen van, ahova nem akart eljutni, de mindegy, mert végül is minden mindegy, vagy ha nem, előbb vagy utóbb mindegy lesz.

Őr: Nem tudom, apám vagy anyám vonásait viselem. Nevelőapám szerint selejt vagyok. Valaki darabonként lopott ki különböző árvaházakból, aztán összeragasztott, és jó pénzért eladott nekik.

Nő: Az én apám azzal jött egy időben, hogy elcserélt gyerek vagyok, mert az ő gyereke nem lehetek.

Őr: Semmit nem tudok az igazi szüleimről.

Nő: Van valami, ami valaminek a nem elfogadásából következik, egy lépés, egy hátráló lépés, mert az ember nem akarja behajítani fejét az igába, látja, ott az iga előtte, nem akarja beledugni a fejét, vagy ha beledugta, az első adandó alkalommal kihúzza, hátralép, és onnan kezdve már ez a hátralépés alakítja az életét. Az a lány az internátusból nem akarta a gyereket, ő a férfit akarta, de a férfit már messze járt, és amikor ő is elmenekült a gyerek mellől, akkor ő csak a pisitől meg a kisebesedett mellektől menekült, nem akarta otthagyni a gyereket, mégis megtette, mire aztán bezárták, és akkor jött egy újabb intézet, ami persze börtön volt, majd jött a kórház meg a drogelvonó, ami a börtönnél is rosszabb...

Őr: Kíváncsi vagyok, milyen kék volna a barátnője képe.

NÓ: A szégyen rózsaszínű. A hús, amikor meg kell mutatnunk a sebünket, amúgy vörös. De amikor szégyelljük, hogy ott van, akkor rózsaszínű.

ÓR: Itt kékek a sebek is.

NÓ: Ez biztos?

ÓR: Múlt nyáron lehorzsoltam a könyökömet. Annyira, hogy kilátszott a csont.

NÓ: Más a seb, más a horzsolás.

ÓR: Ugyanúgy fájhat mindkettő.

NÓ: Van seb, ami nem is fáj.

ÓR: Akkor az nem seb.

NÓ: Az a lány felvágta a csuklóját, kilátszott a csontja is, de nem érzett fájdalmat.

ÓR: Nem érezte, de fáj neki.

NÓ: Maga ezt honnan tudhatja?

ÓR: A fájdalomhoz idő kell.

NÓ: Ha mi egy operában játszánánk, ehhez a mondathoz nagyon nehéz volna zenét írni.

ÓR: Miért?

NÓ: Nem is tudom...

ÓR: Szereti az operát?

NÓ: Most tényleg megpróbálnám a lélegzetemet visszafojtani. Megkérhetem, hogy ha le akarom venni a számról a kezemet, ne engedje.

ÓR: Tartsam a kezemet a száján?

NÓ: Én a tenyeremmel befogom a számat, maga tartsa a kézfejemen a kezét. Szorítsa jól oda.

ÓR: Mintha világosodott volna...

NÓ: Nem változott.

ÓR: Szeretne kivilágosodni?

NÓ: Az élettelen tárgyaknak fekete a színük?

ÓR: Igen.

NÓ: Az jó.

ÓR: Bár van itt egy eukaliptuszból faragott szelence, annak sárga az infraképe. Egy elefántcsont golyónak zöld.

NÓ: Jobb is, hogy nem változott.

ÓR: Akkor lenne valamiféle magyarázat.

NÓ: Nem szeretem a magyarázatokat.

ÓR: Vonzódom a helyes magyarázatokhoz.

NÓ: Apám is folyton magyarázott. Aztán meg kikérdezett.

ÓR: Azt hittem, érdekli a tudomány.

NÓ: Nem érdekel.

ÓR: A műszaki múzeum véletlen?

NÓ: Eleredt az eső, bejöttem.

ÓR: Sajnos muszáj ennem, elérkezett az óráim. Ha gondolja, megkínálhatom.

NÓ: Nem, köszönöm. De csak egyen nyugodtan.

ÓR: Mindig van tartalék szendvicsem. Két szendvicset szoktam enni, az egyik húsos, a másik tojásos. A harmadik hol ilyen, hol olyan. Ritkán eszem meg. Általában odaadom a galamboknak.

NŐ: Az evés nálunk otthon szintén szabályozva volt, mit és mennyit, de főképp hogyan. Anyám úgy szoptatott, hogy a mérleg ott volt mellette, és lemérte, mennyit ehettek. Negyven gramm? Ha negyvenet írt a könyv, akkor negyven. Hétszentség, hogy így történt. Apám meg a főtt tojásaival jött, mert azt olvasta, hogy minden nap enni kell egyet. De a legszörnyűbb maga az ebéd volt, pontban le kellett ülni az asztalhoz, és nem lehetett beszélni egy szót sem, csak ha kérdeztek, és szigorúan a válaszra kellett szorítkozni, lehetőleg igennel vagy nemmel felelni, persze nemet kockázatos volt mondani, mert lázadásnak tartották, és bekeményítettek. Mindezt csak úgy tudtam elviselni, ha kikapcsoltam az érzékeimet.

ÓR: Ha nem volt otthon az anyám, akkor nevelőapám adta be nagyanyámnak a gyógyszert. Leült vele szemben, úgy, hogy nagyanyám ne tudjon elmenekülni, leült a karosszéke elé, és kikészítette a gyógyszert, amit nagyanyámnak le kellett nyelnie, ha pedig nem akarta, az apám képes volt beerőszakolni a szájába, nagyanyám egy idő után ellenállt, mert apám nem egy, hanem sokkal több tablettát diktált bele, mint aki örömet leli abban, ahogy a másik ellenáll, és hogy nagyanyám nehogy kihányja a sok víztől, ezért lenyelette a tablettákat víz nélkül.

NŐ: Szólhatott volna valakinek.

ÓR: Anyámnak mondtam, de apám csak nevetett, hogy ő jót akar, és különben is, mióta nagyanyám rendszeresen beveszi a gyógyszereket, nézzük meg, milyen remek az állapota. És valóban, nagyanyám szkeptikusan üldögélt egész nap, elmaradtak a rohamai.

NŐ: Szkeptikusan?

ÓR: Nem jót mondtam?

NŐ: Letargikus esetleg.

ÓR: Az.

NŐ: Ne haragudjon, ez is egy rossz beidegződés. Minden szót a megfelelő helyen, a megfelelő értelemben kellett használnom. Egyszer épp a szkepszist tévesztettem össze a szépszissel. Apám előadást tartott, milyen veszélyesek ezek a pontatlanságok. Bele lehet halni, ha valaki összekeveri a szavakat.

ÓR: Nagyanyám nem a szavakba halt bele.

NŐ: Azt hiszem, azért igyekeztem a zenébe menekülni, mert ott nem voltak szavak. De aztán internátusba kerültem, és ott már nem lehetett gyakorolni.

ÓR: Milyen hangszeren játszott?

NŐ: Hegedültem.

ÓR: Hosszú ujjai vannak, észrevettem.

NŐ: Az igazi hegedűsök esetében fél centivel hosszabbak a balkéz ujjai.

ÓR: Apámat végül másfél év börtönre ítélték. Az alatt a másfél év alatt megtanultam gitározni, tangóharmonikázni és hegedülni.

NŐ: Ki jelentette fel az apját?

ÓR: Nem nagyanyám miatt ült, hanem mert elütött egy kutyát.

NŐ: Azért ítélték el?

ÓR: Igen, mert valaki látta, ahogy az úton üldözte. Mint valami ámokfutó. Annyira kivasarta magát a tárgyaláson, hogy a lehető legsúlyosabb büntetést kapta.

Nő: Apám a csirkéket levágta, olyan egyértelműen, hogy nem is kételkedhettem, ezt így kell csinálni.

Őr: Falun nőtt fel?

Nő: Külvárosban. Amíg élt nagyanyám, apám anyja, addig csirkéket tartottunk. Meg galambokat. Nagyanyám kedvenc leveze a galambhúsleves volt, havonta egyszer vagy kétszer azt főzött.

Őr: A gyerekek játékszernek tekintik a békákat, ahogy a legyeket is. A légynek ki lehet tépni a szárnyát, és akkor már nem tud elszállni. A békának is ki lehetett húzni a lábát. Aztán agyontapostam, ne vergődjön. Agyontapostam a többit is. Ahogy megláttam egyet a járdán, utána eredtem, és agyontapostam. Az volt bennem, hogy akkor én most segítek neki. Feloldom valami alól, ami neki teher.

Nő: Ugye itt nincsenek békák kiállítva? A látványuktól is rosszul vagyok.

Őr: Ez egy műszaki múzeum.

Nő: Van az a kísérlet a békalábbal meg az árammal...

Őr: Teát kér? Hozhatok kávét is az automatából.

Nő: Milyen tea?

Őr: Zöld. Hozok egy műanyagpoharat.

Nő: Ne fáradjon, nem kérek, köszönöm.

Őr: Kávét sem?

Nő: Nem.

Őr: Régebben kávéztam, de aztán áttértem a teára.

Nő: Főzni is tud?

Őr: Egyszerű ételeket. Maga?

Nő: A férjemnek rendszeresen főztem. Micsoda nyűg! Az a helyzet, hogy van bennem valami jólneveltség. Hogy a legkiállhatatlanabb helyzetekben is igyekszem jól teljesíteni. Jólnevelten viselkedni. Miközben robbanok fel az idegességtől, kívül szorgalmas és készséges kislány vagyok. Negyvenévesen is.

Őr: Volna már negyven?

Nő: Most mondtam egy kerek számot.

Őr: Tudta, hogy egy ideje hazugságmérőként is hőkamerát használnak? Mert ezek már annyira érzékenyek, hogy a 0,001 ezred Celsius foknyi változást is felfedezik.

Nő: Azt hiszem, engem a hazugság tart össze. Nélküle szétfolynék, mint a homok.

Őr: A végén még kiderül, imád főzni.

Nő: Nem. Megmondtam a férjemnek is, nem szeretek főzni. Nevetett, később ő főzött. Megettem, amit elém tett, de utána kimentem a vécébe, és lenyomtam az ujjamat a torkomon, kihánytam mindent. Amikor rajtakapott, azt hitte, terhes vagyok. Örült. Egy idő után megmondtam neki, mit csinállok. Elküldött orvoshoz, nem mentem, elvitt. Beszélgettünk hármasban. Egy egész hosszú délutánon keresztül. Jó beszélgetés volt, segíteni fog, mondta az orvos. Jól kibeszéltünk mindent, rendbe fog jönni az életünk, mondta a férjem. Én úgy éreztem, mint a hal csontváza, amit partra sodornak a hullámok, olyan minden beszélgetésünk.

Őr: Az anyám, amikor együtt voltunk otthon, kikötött a körtefához. A házunk körül nem volt kerítés. Erős madzagot kötött a derekamra, jól megbogozva, nehogy

kibontsam, aztán a madzag másik végét a körtefa törzséhez bogozta. Egyszer felmáztam a fára, és amikor anyám kinézett, látta, nem vagyok ott, azt hitte, elszöktem, kétségbeesetten elrohant a keresésemre. Én meg nem kiáltottam utána, azt hiszem, meg se hallotta volna. Félájultan támolygott vissza, eljött a fához, lehuppant a tövébe, és csak akkor fedezett fel. Napokig zokogott, ölelgetett, csókolgatott.

Nő: Mégiscsak megmondaná, hol a kávéautomata?

Őr: Hozok én. Milyet kér?

Nő: Milyen van?

Őr: Eszpresszót ajánlhatok, vagy hosszút, tejjel, ha megfelel.

Nő: Hosszút tejjel, legyen.

Őr: Akkor hozzak én?

Nő: Jaj, nem, megyek én, csak azt hittem, az ajánlat arra vonatkozik, hogy elhozza.

Őr: Igen, vonatkozhatott arra is, szívesen elhozom.

Nő: Jó, de adok pénzt.

Őr: Van nálam apró.

Nő: Köszönöm.

Őr: Tessék. Úgy látom, tej mégsincs benne.

Nő: Nem baj.

Őr: Ha gondolja, vehetek hozzá külön tejet.

Nő: Nem, elég lesz. Az automatákba különben sem tesznek igazi tejet.

Őr: Akkor ne hozzak?

Nő: Nem, köszönöm. De engedje meg, hogy kifizessem.

Őr: Igazán nem szükséges.

Nő: Tudom, hogy nem szükséges.

Őr: Hogy folytassam, a fára egyébként azért másztam fel, mert mindenféle állat betévedt az udvarra. Akkor épp egy gonosz kecskebak, és valamiért a vetélytársát látta bennem, a szarvát lehajtván megrohmozott. Néhányszor kitértem előle, de aztán jobbnak láttam, ha felmászom a fára. A kecske nem tudott utánam jönni, elment onnan, amikor anyám kinézett, már nem láthatta.

Nő: Idegesítettem?

Őr: Hogy mondja?

Nő: Azzal, hogy ki akarom fizetni a kávémat.

Őr: Pas du tout. Tényleg nem kell. Legyen, ahogy akarja.

Nő: Jó, abbahagyom, folytassa a kecskéjét.

Őr: Már elmondtam. Csak azért említettem, mert a szeretetről beszéltünk. Szeretből kötött ki anyám, és majdnem felfaltak a kecskék.

Nő: Én nem is tudom, találkoztam-e szeretettel. Azt hiszem, ilyen dolog nem is létezik. Olyan, mint egy fürdőkádnyi eperhab. El lehet képzelni, de a valóságban nincs.

Őr: Szereti az eperhabot?

Nő: Nagyon.

Őr: Mi otthon ritkán fürödtünk, csak olyankor, amikor apám hazaérkezett. Begyűjtött a kazánba, teleengedte a kádat. És mind a hárman belemásztunk.

Nő: Nem gondolja, hogy ezzel a kamerával megsértik a személyiségi jogaimat?

Ór: A bejáratnál van egy figyelmeztető felirat.

Nő: Ez más. Ez a kamera kielemez.

Ór: Azt a szót használta, hogy „kielemez”. Ebből az egy szóból elég sok mindent meg lehet tudni magáról.

Nő: Mit tudott meg?

Ór: Bemérhető, milyen társadalmi körből való.

Nő: Az ember nem a társadalmi helyzet, hanem a természete miatt kiállhatatlan.

Ór: Amikor apám börtönbe került, anyámnak meg már nem maradt ereje az élet-hez, ezért úgy döntött, hogy kikapcsolja az agyát, szóval beutalták egy szanatóriumba, nekem pedig kirendeltek egy intézetet. Vagyis engem rendeltek oda be. Belerokkanhattam volna, ám vidáman túléltem. Egyszer például úgy toltunk ki a véreskezű nevelővel, hogy besóztuk az uzsonnáját. Amikor aztán elzárta, akkor a cukortartóba raktunk sót, és a kávéját saját maga sózta el. Mi lestük a kávéját a kávékancsójából, ő leült az asztalához, kicsomagolta a szekrényből előszedett szendvicset, egyre elégedettebb arccal megette. Akkor sor került a kávéra, azt mindig a kávékancsójából töltötte ki, majd a cukortartóból kétkanálnyiival öntött bele. Amit mi előtte való délután kicseréltünk sóra. Hosszan kavargatta a kávéját. Akkor belekortyolt... Arca félelmetesen megváltozott, aztán mintha felrobbant volna a feje.

Nő: Én nem tudnám ilyen humorosan elmesélni, ami ott bent történt. Mert semmi-féle története nincs annak az undornak, ami elővett, ha valamelyik nevelő meg-jelent. Anélkül, hogy tudtam volna, miért, bejött, és elkapta a hajamat, odavonszolt a falhoz, és beleverte a fejemet. Mászor meg arcomba öntötte a levest. Vagy el-kezdte markolászni a mellemet. Vagy arcomat a lába közé nyomta. És vannak még ennél is elmesélhetetlenebb emlékeim.

Ór: Nekem is vannak ilyen emlékeim. De ha megaláztatásunkat beletemetjük egy tréfás adomába, elviselhetőbb lesz.

Nő: Szószálait az orrlükében, azokat is egyenként le tudnám rajzolni. A szemöl-cseit a kézfején. Semmivel sem jobb vagy könnyebb, sőt, azt hiszem, a rám telepí-tett történetek miatt csak nehezebb.

Ór: Miután az őrt így átvertük, bár látszólag megszigorította a fegyelmet, de elte-kintett a durva és aljas fenyegetésektől.

Nő: Én nem akartam elismerni annak a nőnek a hatalmát. Sőt, a létezését sem.

Ór: De mivel ismerte volna el?

Nő: Azzal, hogy kitalálok valamilyen harcmodort.

Ór: Egy kis fekete alak szólítja meg a púpot a temető előtt. Ragaszkodsz a púpod-hoz?, kérdezi tőle. Dehogyan ragaszkodom, feleli amaz. Mire a törpe ujjával egyet csettint, és a púpot leveszi a púpos hátáról, aki földöntúli boldogságot érezve tér haza. Háza előtt találkozik szomszédjával, a sántával. elmeséli neki, miért olyan boldog. A sánta megkérdezi, vajon rajta is segítene az a kis fekete alak? Ha sietsz, még biztosan ott találod, feleli a volt púpos. Siet a sánta, már amennyire sietni tud, lihegve odaér a temetőhöz, hát a törpe még mindig ott támasztja a kerítést. Reménykedően áll meg vele szemben, de még mielőtt megszólalna, a törpe csettint

egyét az ujjával: Te, sánta, nesze, itt egy púp! És azzal a púpos púpját ráhelyezi a sánta hátára. Ismerte ezt a történetet?

Nő: Nem.

Őr: Nem nevet?

Nő: Ha nevetnék, kisárgulnék?

Őr: Csak a történet érdekes. Mindig az számít. Nem a lélek, nem a filozofálgatás. Csak a történet.

Nő: Maga a púpos vagy a sánta? Vagy a törpe?

Őr: A púp...

Nő: A történet meg a kerítés.

Őr: Az iskolában a tanárok között volt egy férfi, akinek nem volt családja, egyedül élt egy nagy házban, ahova néha, főképp hétvégeken meghívta egy-egy osztályát. Mi négyen mentünk, mert a többiek idegenkedtek ettől a férfitől. Elmentünk négyen, és ott töltöttük a napot. Papírsárkányt készítettünk, különleges szerkezetű dobozos sárkányt, vékony lécekből, zsírpapírból. Nagy, üveges teraszon zajlottak a munkálatok, lent a kövezetén. Kint a terasz előtt jázminbokrok, mondta a tanárunk, szednie kell, és ha akarunk, mi is szedhetünk róla virágot, megszáritjuk, és belekeverhetjük a teafűbe. Megjegyeztem, mert mi nem teáztunk, illetve a teát másféleképpen ittuk. Aztán bementünk ebédelni a szobába. Ott ettem először színes makarónit, paradicsomos szósszal, bolognaival, de ezt is csak ma tudom így mondani, akkor nem ismertem efféle szavakat, bolognai szósszal leöntött pennét ettünk, és hozzá olajban pirított fokhagymás kenyeret, krutont, ma így mondom, nagyon finom volt, aztán elmentünk sárkányt eregetni a kertbe, de a madzag elszakadt, a sárkány pedig messzire szállt, elmentünk megkeresni. A többiek leszakadtak, vagy másfelé mentek, mi együtt a tanárommal kijutottunk egy útra, két oldalán magas, sima kérgű fák, bükkök lehetek, és egyszer csak egy tisztás tűnt elénk, színes virágokkal, mint valami perzsaszőnyeg, csodálatos volt, mindketten megbabonázva terültünk el a virágok között, egyszerűen erre voltunk kényszerítve, belevetettük magunkat, mint valami hús és tiszta tengerbe, jólesett leheveredni egymás mellé, jólesett annak a nagydarab férfinak a közelében kinyúlni, behunyt szemmel hallgatni az ég halk sóhajait, a távoli madarak füttyszavát, az el-elzúgó bogarakat. Tudtam, hogy van valami bűnös ebben az egészben, de talán épp emiatt volt annyira jó, annyira igazi, annyira emlékezetes. Mert azt éreztem, hogy ez az egész belém maródik, a jövőmet átitató emlék lesz. Aztán visszamentünk, másnap iskola, és a napok teltek, de mégsem telt az idő. Akkor észrevettem, hogy egy csípés van a lábikrámon, piros folt, ami nem akart elmúlni, sőt, egyre terebélyesedett. Amit én, mint valami bűnjelet, tudomásul vettem, és bár borogattam, tudtam, hogy nem fog elmúlni, hogy meg fogok halni, mert ez a büntetésem, ez az én elítéltetésem pecsétje. De nem bántam semmit.

Nő: Azt hiszem, életemben nem jártam még erdőben.

Őr: A házunktól pár száz méterre kezdődött az erdő. Anyám ezért is féltett úgy. Mindenféle alak előfordult arra. A házunkig soha nem merészkedtek, de egyszer, amikor anyámmal gombásztunk, akkor egy férfi a fák közül előbukkanva jól ránk ijesztett. Ha megszaportáztuk lépteinket, ő is gyorsított. Nagy, lobogó nadrágot vi-

selt. És valami hátizsákkéféle volt a hátán, amit én púpnak néztem, és ettől még ijesztőbbnek láttam. Aztán kijutottunk a fák közül, és a férfi lemaradt. De onnan kezdve tilos volt az erdő.

Nő: Onnan kezdve.

Őr: Hogy mondja?

Nő: Megint a kezdet...

Őr: Igen, onnan kezdve. Mit kellene mondanom?

Nő: Nem, nem... azt figyeltem meg, hogy magánál mindig van egy pont, maga megtalálja azt a pontot, ahonnan valami elkezdődik.

Őr: Magánál nincsenek ilyen pontok?

Nő: Nincsenek.

Őr: Amikor például iskolába ment, onnan kezdve iskolás.

Nő: Az első három évet otthon jártam iskolába, anyám volt a tanítónőm. De lehet, az első két osztályban. Pontosabban néha már jártam egy-egy hetet, amikor harmadiktól vagy negyediktől rendes iskolás lettem.

Őr: Hát, amikor férjhez ment, akkortól férjes.

Nő: Soha nem mentem férjhez.

Őr: Az előbb azt mondta, a férjem...

Nő: Vannak szavak, amelyeket kénytelen vagyok használni, hogy megértsenek. De lényegében a férjem nem volt a férjem, hivatalosan nem.

Őr: Mi most nem hivatalos minőségben beszélgetünk.

Nő: Csak jeleztem, hogy nekem nincsenek ilyen „attól kezdve”-féle fordulataim.

Őr: Amióta férfival él együtt, azt az időt tudja, nem?

Nő: Mit értünk együttélésen? Mert először csak nappal éltünk együtt, aztán meg csak éjszaka, aztán meg nappal is, éjszaka is, most meg...

Őr: Akkor mondhatnám úgy is, hogy a nászéjszaka óta asszony lett. Vagy arra sem emlékszik?

Nő: Erről inkább nem mesélnék. Ez a „nászéjszaka” a temetőbe való, el kellene ásnunk az ilyen szavakat.

Őr: Defloráció? Ez jobb szó?

Nő: Nem jobb szó. Mintha az evést azzal a szóval illetnék, hogy „nyelvváladéktolulás”.

Őr: Az evés nem változtat az állapotomon. Sőt, a társadalmi státuszomon sem.

Nő: Micsodán?

Őr: Nem leszek más, ha eszem.

Nő: Miért lennék más, ha valakivel lefekszem?

Őr: Azért mégis megváltozik. Gyereke lesz, anya lesz...

Nő: Tele vagyunk szavakkal, amelyek száz éve születtek, és mi még mindig ezeket használjuk.

Őr: A szavak csak szavak.

Nő: A szavak nem szavak, a szavak parancsszavak.

Őr: Ez azért túlzás.

Nő: Gyerekkorunk arra ment rá, hogy megtanuljuk a szavak jelentését. Jobbra át, balra át, feküdj, lábakat szét, ne kiáltozz, ne jajgass!

Őr: Ma már nem kötelező a katonaság sem.

Nő: Ezek a szavak a szülőszobában hangzanak el.

ÓR: De hát a maga történetei is elkezdődnek valahol.

NÓ: Nekem nincsenek történeteim.

ÓR: De miközben összeméri a maga életét az enyémmel, mindig kiderül, hogy ami magával történt, másképp történt.

NÓ: Magánál mindennek van kezdete, nálam nincs. Nincs olyan, hogy attól kezdve... Nincs olyan, hogy onnan kezdve tilos volt, mert mindig tilos volt. Illetve nem volt tilos, és mégis tilos volt. A nyelv, amit használtunk, abban volt a tiltás.

ÓR: Mindennek, ami történik, van kezdete.

NÓ: Azt se tudom, hogy én hogyan jöttem a világra. Anyám nem mesélt soha erről. Éltünk egymás mellett, mindenki a maga életét. Apám jött-ment a papírjaival, anyám a háztartás kellékeivel. Megkötötték a maguk egyezségét, és az életük arra ment rá, hogy minden pontját betartsák. Azért maradtak hűek egymáshoz, mert benne volt a szerződésben, hogy így lesz. Soha nem mondtak egymásnak ellent. Soha nem kritizálták egymást. Soha nem kértek semmit számon egymáson. Ha elmennék hozzájuk, maga meglepődne, milyen rendben van minden, milyen jó a viszonyunk. Engem majomszeretettel vesznek körül. Kedvesek, előzékenyek... Ebéd a szalonban, majd kávé a fotelekben, esetleg puding vagy fagyalt, bár nem szeretnek az asztalon kívül étkezni, úgyhogy a fagyit is inkább az asztalnál szolgálják fel, anyám hozza a tálakat, apám szervíroz. Átvonulunk a fotelekhez, anyám előveszi a kézimunkáját, apám a szemüvegét, beleolvas az újságba, közben mesél a munkájáról, később albumokat mutogatna magának, anyám rám próbálná, amit köt, bár nem nekem köti, de rám próbálná, én később a lába elé ereszkednék a szőnyegre, ő a hajamat simogatná, az ölébe hajtánám a fejem, apám mesélne a vadsparkról, ahol sikeresen megmentett egy őzgidát, visszaemelve a kerítésen túlra. Maga meg volna győződve, puha családi fészekben tesz látogatást. Holott én nagyon ritkán tudom rávenni magam, hogy oda elmenjek. Pedig volt, amikor nem akartam onnan elmenni... Két évig mindenáron és rendszeresen megpróbáltam hazaszökni, az sem érdekelt, hogy megbüntetnek... Apám nyugtatókkal tömött telet, mert azt akarta, hogy ne zokogjak, és szófogadón menjek vissza az internátusba, anyám mindezt hagyta, amikor pedig a gyógyszerekkel erőszakoskodó apám elől hozzá menekültem, akkor ő ledugta torkomon a pirulákat... Szegény anyám!

ÓR: Biztosan jót akart.

NÓ: Mindig jót akartak. Jó emberek. Apám tényleg megmentette a kiszökött őzgidát. Anyám pedig ingyen tanított idegen gyerekeket. Az összes katasztrófa után, bárhol történjen a világban, ő a legelsőik között gyűjt adományokat. Amikor apám lefogott, anyám kifeszítette a számat, és belepréselte a nyugtatót. Amikor apám kihívta az ápolókat, anyám segített nekik rám adni a kényszerzubbonyt.

ÓR: Lefogta magát?

NÓ: Le. Azt hittem, át akar ölelni, de jöttek az ápolók, és anyám nem eresztett el, rám kulcsolta a karjait, és szorított, és még fel is emelt a padlóról, hogy ne érje a lábam a földet.

ÓR: Azt hitte, segíteni fognak a gyógyszerek...

NÓ: De a gyógyszerek azért kellett, hogy a birkák szintjén működjön az agyam.

ÓR: Lehet, ha birkaként viselkedik, megesik magán a szívük.

NÓ: Lehet... Adna egy kis kenyeret? Marja a gyomromat a kávé.

ÓR: Húsost vagy tojásost?

NÓ: Tojásost.

ÓR: Húsos van.

NÓ: Miért mondja, hogy ha birkaként viselkedek, megesett volna rajtam a szívük?

ÓR: Nézze meg, milyen készséges a gazdátlan kölyökkutyákkal mindenki.

NÓ: Én láttam már fészekből kipottyant, eltaposott fiókákat. Vagy vízbe dobott állatkölyköket.

ÓR: Azokat másért dobják vízbe.

NÓ: Miért?

ÓR: A túlszaporodás miatt.

NÓ: Helyben vagyunk.

ÓR: Hogyhogy helyben vagyunk?

NÓ: Én is túlszaporodott voltam.

ÓR: Vannak testvérei?

NÓ: Nincsenek.

ÓR: Akkor?

NÓ: Tökéletes apám és tökéletes anyám után teljesen feleslegesen jöttem a világra. Tökéletlenül a tökéletesben... Apám haja a mai napig koromfekete. Nem kopaszodik. Nincs egyetlen rossz foga sem. Nincs olyan, amiről ő ne tudna. Amiről nem tud, arról előbb-utóbb kiderül, nem is létezik. Anyám bőre, ha nem is ránctalan, de ráncai párhuzamosak, és abszolút szimmetrikusak. Egyetlen falattal nem eszik többet a kelletténél. Mindenkin segít. A jó önzetlen szolgálója.

ÓR: Nem figyelte meg magán, mennyire másképp bánik egy kutyakölyökkel, mint egy felnőtt ebbel?

NÓ: Nem szeretem az állatokat.

ÓR: A kölyökállatokat sem?

NÓ: Magamra emlékeztetnek.

ÓR: Részvét nem ébred magában?

NÓ: Nem szeretem a részvétet.

ÓR: Akkor nevezzük másképp.

NÓ: Hiába nevezzük át.

ÓR: Megpróbálok elmesélni, mire gondolok. Ez is egy történet, nem baj?

NÓ: Nem baj.

ÓR: Tudtam, hogy a barátom AIDS-es. Tudtam, de nem érdekelt, mert nem akartam vele lefeküdni. Igyekeztem segíteni rajta. Amikor kórházba került legelőször, és tudjuk, olyankor a legnehezebb, mert nem elég a hír, még a kezelést is be kell állítani, ami fokozott igénybevétellel jár, rosszsullétekkel, depresszióval, szóval, amikor bevonult egy hétre, vele mentem, ott maradtam, kijártam vásárolni, kifizettem a számlákat, és miután hazaengedték, és nagyjából helyreökkentek a dolgok, azután is naponta látogattam. Néha ott is aludtam nála, főképp a vérátömlesztések után. De máskor is. Ha például nagyobb havazás állt be, és reggel el kellett takarítani a ház előtt a járdát, maradtam. És akkor egyik reggel felkeltünk, és a barátom elmesélte az álmát. Kórházban vagyunk mindketten, ami lényegében egy nagy sá-tortábor... És ő kilép a sátorból a napfényes reggelbe, hogy élelmet hozzon ne-

kem. Megy a sátrak között, elkapják, belökik egy gödörbe, majd földet zúdítanak rá. Ő valahogy életben marad, sőt, azáltal, hogy mindig meg-megrázkódik, és a földet maga alá sepri, sikerül a felszínen maradnia. Arra vár, hogy éjszaka legyen, és kimenekülhessen. Közben azon mesterkedik, hogy előszedje a telefont, és értesítsen engem, nehogy úgy járjak, mint ő. De nem tud SMS-t küldeni, nincs térerő, csak a segélyhívás működik, megnyomja a gombot, máris megjelennek a mentő-helikopterek, kimentik a gödörből, kiemelik a táborból, biztonságos helyen teszik le. Viszont ettől annyira megrémül, hogy felébred. Megrémül, ugyanis arra gondol, hogy még mindig nem sikerült értesítenie engem, és most már, felébredve, ezt nem is teheti meg. Erre visszaalszik, és annyira koncentrálni, hogy sikerül ugyanabba az álomba visszamennie, vissza a táborba, ahol én még mindig ott alszom egy sátorban. Keresztül kell vergődnie a fegyveres őrkön, de végül sikerül, bejut a sátrunkba, felébredt, kiment... Ezt az álomot mesélte el, ezt hallgattam végig azon a reggelen. Azt is elmagyarázta, hogy amikor felriadt, látta, hogy én ott alszom a mellette lévő ágyban, de közben meg tudta, hogy az álomban a veszélyes táborban hagyott, és neki oda vissza kell mennie, hogy megmentesen. Ilyen odaadón engem még soha senki nem szeretett.

Nő: És ezzel a megmentős álommal a barátja berántotta a halál karmai közé magát is.

Őr: Berántott?

Nő: Nem?

Őr: Nem.

Nő: Lefeküdtek, nem?

Őr: De, igen.

Nő: Akkor berántotta.

Őr: Inkább kirántott.

Nő: Attól függ, honnan nézzük.

Őr: Kimozdultam a régi életemből.

Nő: Nem megy olyan egyszerűen.

Őr: Talán akkor sikerült először szembenézni önmagammal. Először kellett vállalnom valamit nyilvánosan.

Nő: Kifejezetten zavar, ha valaki a szerelmet és a halált egymáshoz kapcsolja.

Őr: Én épp azt mondom, hogy a halál maga az árok, a verem, sötétség és hidegség. A szerelem pedig újjászületés. Minden megváltozik.

Nő: „Minden”... Ez is kedves szava.

Őr: Attól a pillanattól kezdve...

Nő: Megint „attól a pillanattól kezdve”... De mondja csak.

Őr: Azt akartam mondani, hogy attól a pillanattól kezdve minden megváltozott.

Nő: És a kékje?

Őr: A kékje?

Nő: A kékje változott?

Őr: Nem tudom... Amióta meghalt...

Nő: Kicsoda halt meg?

Őr: A szerelmem.

Nő: Ha tudnám, leállítanám a szívemet.

Őr: Azt hittem, az enyém is leáll. De aztán visszatértem.

Nő: Én nem térnék vissza.

Ór: Honnan?

Nő: A föld alól...

Ór: Szerintem maga a pincében sem bírná ki sokáig.

Nő: Lehet.

Ór: Járt barlangban?

Nő: Soha. Hozna még egy kávét?

Ór: Tejjel vagy tiszta feketén?

Nő: Magára bízom.

Ór: Feketén...

Nő: Ez a maga szempontja, vagy az a szempont, amiről feltételezi, hogy az enyém?

Ór: Közös szempont.

Nő: Az a kék.

Ór: Kék kávé nincs.

Nő: Maga biztos tudja, az ég mitől kék.

Ór: Nem az ég kék, hanem a fény, amit átereszt.

Nő: Ezek szerint nem én vagyok kék, hanem a fényem?

Ór: Minden, ami van, valamilyen kölcsönhatás eredménye.

Nő: És mivel kellene kölcsönhatásba lépniük, hogy a képünk sárga, netán vörös legyen?

Ór: Nem tudom.

Nő: Amikor otthon leesett egy kenyérdarab, apám felkapta, megfújta, és visszarakta a konyhaasztalra. Egy idő után megfigyeltem, nem megfújja, hanem megcsókolja. Még elég kicsi voltam, meg mertem kérdezni, mit csinál. Azt felelte, apja mindig rászólt, tőle tanulta. Tele vagyunk mások akaratával. Irtózom a kenyértől. A szívacsos belétől különösen.

Ór: És ha tudná, mi van a csók mögött?

Nő: A búzaszembe karcolt arcra gondol?

Ór: Miért irtózik?

Nő: Apám olyankor is megcsókolta a kenyeret, ha senki nem volt a közelében. Mintha ott állt volna mellette az apja.

Ór: Az én igazi apám folyton sír. Mindig úgy látom magam előtt... Sír, mert nem talál.

Nő: Apám soha nem sírt. Ha én sírva fakadtam, mutatóujját az ajkai elé emelte.

Ór: Nevelőapám mutatóujjával mindig kifelé mutatott, nem szerette, ha körülötte lábatlankodom.

Nő: Elküldtek internátusba, viszont soha, sehová nem engedtek el. Egyszer, amikor külföldön voltak, és két hétig egyik rokonunk ügyelt rám, osztálykirándulás ürügyén elmehettem pár napra. Három fiúval, két lánnyal. Kirándulás a hegyekbe. Vonattal utaztunk, aztán sokat gyalogoltunk. Egy meredek oldalon kellett leereszkedni, csúszkáltunk, féltem, hogy legurulok a mélybe, és betemet a kőlavina. Lent füves lapály, kifeküdtünk, napoztunk, édes életről álmodoztam. Hogy akkor ide elköltözhetnék.

Ór: Mármint a szüleitől?

Nő: Igen, a szüleimtől. Akár egyedül is. Bár soha nem voltam nagy nomád. Talán a többiek lelkesedése hatott rám. Emlékszem jól a kis homokdombra, ahonnan be lehetett ereszkedni egy barlangba. Jólesett a napról a hűvös félhomályba belépni. Nem tűnt barlangnak, inkább szellős csarnok volt. Kis tóval, amely mellett a fal tövében beljebb lehetett menni. Ott már sötét volt, de valaki hozott elemlámpát. Volt egy pont, hogy innen ne menjek tovább, csakhogy az elemlámpa elől ment, követtem a többieket. Aztán elaludt a lámpa, lemerültek az elemek vagy kiégett az égő, ott maradtunk a sötétben, csak tapogatózni lehetett, ami egy ideig izgalmas volt, de később pánikba estünk. Elszűkült a járat, nem tudtuk, merre járunk, összezavarodtunk. Mindenfélét láttunk, illetve látni véltünk, sokszor nekirugaszkodtunk, hogy akkor ott a kijárat, menjünk, szóval már semmi tervszerűség nem volt.

Őr: A végén mi történt?

Nő: Semmi.

Őr: Nem találtak ki?

Nő: Nem találtunk ki. Egyszer csak kint voltunk.

Őr: Hogyan?

Nő: Nem tudom. Eddig nem is jutott ez eszembe. Most meséltem el először. Nem jó emlék.

Őr: Biztos történt valami.

Nő: Nem emlékszem semmire.

Őr: Érkeztek a barlangászok?

Nő: Nem emlékszem. Mintha találtunk volna élelmet.

Őr: Élelmet?

Nő: Nem, nem élelem volt, hanem egy zsebrádió.

Őr: Megették?

Nő: A lámpa elemeit beleraktuk, és megszólalt.

Őr: Akkor ezek szerint a körte égett ki.

Nő: Működött a rádió. Zenét sugárzott. Ha elhallgatott a zene, visszafordultunk.

Őr: Valószínűleg a rádió vezette ki magukat.

Nő: Tenyéryi, a markomba belesimuló rádió volt, kihúzható antennával.

Őr: És milyen zenét hallgattak?

Nő: Nem emlékszem.

Őr: Pedig maga zenész.

Nő: Akkor még kevés zenét ismertem.

Őr: A rádió sincs meg?

Nő: Nem tudom. Nálam nincs.

Őr: Fura.

Nő: Micsoda fura?

Őr: Hogy a rádiónak köszönheti az életét, és nem tud semmit róla.

Nő: Mondtam, hogy elfért a markomban. Aztán elhallgatott... Nagy lett a csend. Hol a rádió? Tapogatózni kell, éles a perem, a perem mögött mélység, oda esett bele. Nem akarok erről mesélni.

Őr: De mi történt?

Nő: Aki a rádiót tartotta, ott nyöszörög lent.

Őr: Lezuhant?

NÓ: Le.

ÓR: Mi lett vele?

NÓ: Meghalt.

ÓR: Meghalt?

NÓ: Meg.

ÓR: Ott, a szemük láttára?

NÓ: Nem láttunk semmit. Sötét van. Fulladozik, köhög, valami bugyog a szájából. Csak később mondták, hogy vérzett a tüdeje. Leszakadt. Ott fekszik lent, lemennek, feltuszkolják a peremre, szuszog, hörög, aztán elhallgat.

ÓR: Mint a rádió...

NÓ: Mint a rádió. Valamilyen fúga lehetett, Bach? Egymásba kapcsolódó dallamok, illetve egy dallam, különböző magasságban és ritmusban... Megszakadt, és csak a kiáltás maradt.

ÓR: Milyen kiáltás?

NÓ: Az a kétségbeesett kiáltás.

ÓR: Kiáltott?

NÓ: Kiáltott.

ÓR: Mit kiáltott?

NÓ: Jaj, hagyjon már ezzel a faggatózással. Azt kiáltotta, hogy „jaj”.

ÓR: Csak annyit?

NÓ: De miért faggatózik?

ÓR: Érdekel.

NÓ: Azt kiáltotta, hogy „jaj”. Meg valamit mondott is.

ÓR: Mit mondott?

NÓ: Kicsoda?

ÓR: Aki lezuhant.

NÓ: „De hát nem akarok rosszat”, ezt mondta. De tényleg, mi maga? Rendőr? Ezt mondta. „Nem akarok rosszat!” A fülembé suttogta, nem hittem neki. Soha senki-nek nem hittem. Neki sem. Nem ért hozzám, de a leheletét éreztem a bőrömön. És nagyobb erővel, mint ami szükséges lett volna, eltaszítottam. Akkor kiáltotta, hogy jaj. A fejem, hasogat.

ÓR: Tessék?

NÓ: Nagyon fáj a fejem. Nem tud melegebbet csinálni?

ÓR: Álljon közelebb a képernyőhöz, ott melegebb van.

NÓ: Ráébredtem valamire.

ÓR: Én is ráébredtem valamire.

NÓ: Maga mire?

ÓR: És maga?

NÓ: Előbb mondja el maga.

ÓR: Nem, inkább maga.

NÓ: Nem kellett volna tiltakoznom soha semmiért. Nem kellett volna mérlegelnem, szeretnek-e igazán apám és anyám. El kellett volna tűrnöm mindent. Hagynom kellett volna, hogy megérintsenek. Hagynom, hogy belém másszanak. Beléjük bújni, kitölteni őket boldogsággal, a fülükbe súgni, ti lesztek az emlékeim, és nekem boldog emlékek kellene.

ÓR: Az ember fél... Amikor a barátomat utoljára kiengedték, amikor hazaküldték meghalni, nem mentem el hozzá.

NŐ: Mitől félt?

ÓR: Nem tudom. Nem mertem bemenni hozzá, miközben naponta elmentem a házához. Arra vártam, hogy egyszer csak valaki kijön... Valaki idegen. Kijön, és mond valamit.

NŐ: Hogy meghalt?

ÓR: És akkor lezárhatom... Akkor majd elszámolok mindennel, addig viszont nincs mivel elszámolni...

NŐ: Maga vallásos?

ÓR: Hogy jön ez ide?

NŐ: Nem tudom. Úgy érzem, maga büntetésnek fogja fel a kékségét.

ÓR: Minek?

NŐ: Megválaszolható kérdésnek.

ÓR: Arra nem gondolt, hogy maga miatt vagyok én is kék?

NŐ: Miattam? Álljon kicsit közelebb...

ÓR: Egyik nap arra érkeztem, hogy a lakásból két férfi mindent kihord. Kora reggel volt, vasárnap kora reggel. Megtudtam róluk, hogy ószeresek, egy kis teherautó várt rájuk. Használt papírdobozokat vittek be, majd kevés idő elteltével kijöttek felpakolva. Akkor tehát vége, ezt gondoltam. Megkönnyebbültem.

NŐ: Miféle ószeresek?

ÓR: A barátomnak nem voltak rokonai, hivatalból küldték ki a beteggondozót, ő meg rögtön leadta a drótot, mert ezek a gondozók az ószeresek beépített emberei.

NŐ: Rémes banda...

ÓR: Az utolsó szögig kipucolták a lakást.

NŐ: Nem mentett meg semmit?

ÓR: Egy kávéscsészét. Mert a barátom szeretett kávézni. És egy mosatlan kávéscsészét kaptam tőlük, nem kellett kifizetni. Némi kávézacc az alján, mintha egy kitért szárnnyú, elmosódott madarat láttam volna...

NŐ: Madár vagy ló. Ez a leggyakoribb. Mintha ott élnének a kávézacban.

ÓR: A lakást a város elérverezte, a pénzt pedig szociális alapba rakták be, így szokás. A temetés költségeit levonták belőle.

NŐ: Elhamvasztották? Vagy hagyományos temetése volt?

ÓR: Nem érdeklődtem. A temetésre sem mentem el, nem akartam a halálára gondolni. Persze folyton eszembe jutnak azok a szomorú, elkésérítő képek, amiket a szobájában láttam. A kifeküdt ágy, amelyről már leszedték a huzatot, a matrac ott hevert a földön, mint valami félretaposott cipő... Ennyi maradt belőle, apró mélyedés a matracban. Három használt fülpalcika a mosdó szélén. Barnás folt a hegyükön... Milyen szánalmas az egész...

NŐ: Gondoljon valami másra.

ÓR: Mire?

NŐ: Ne a fülpalcikákra.

ÓR: Már bánom, hogy elmondtam. Túl intim.

NŐ: A túl intim nem elmesélhető.

Ór: Amikor a kezelés beállítása után kijöttünk a kórházból, taxival mentünk haza, kiszálltunk az utca elején, aztán elsétáltunk a másik sarokig, mert a barátom ezt javasolta. Sütött a nap, az utcán kevesen jártak, talán senki, széles, füves sáv húzódott a járda és az út között, eperfasor, mert egy régi, egykor egészen külvárosi utcában lakott... Ott sétáltunk az eperfák alatt. A járda pettyes a lehullott eperszemektől. Pettyes, mint a barátom bőre. Nem szeplők, hanem apró barna foltok...

Nő: Biztos véraláfutások.

Ór: Nem tudom.

Nő: A betegeknél előfordul, hogy az erőlködéstől megpattannak a hajszálerek, különösen az arcon. Akárcsak a nőknél szülés közben.

Ór: Mi köze egy AIDS-es betegnek a szüléshez?

Nő: Nem, nem a betegségnek van köze, hanem a fájdalomnak. De ezt csak a vérszeplők miatt mondtam... Nem is biztos, hogy vérszeplők voltak...

Ór: A járda is tele volt sötét pöttyökkel, az arca is. Szép volt.

Nő: Versekkel nem próbálkozott?

Ór: Miféle versekkel?

Nő: Hogy itt a kamera előtt elmond valamit.

Ór: Nem sok verset tudok.

Nő: Egy próbát megér.

Ór: „Die Einsamkeit ist wie ein Regen. / Sie steigt vom Meer den Abenden entgegen: / von Ebenen, die fern sind und entlegen, / geht sie zum Himmel, der sie immer hat. / Und erst vom Himmel fällt sie auf die Stadt.”

Nő: Ez mi?

Ór: Rilke. „A magány olyan, mint a zápor. / Az alkonyattal kél az óceánból, / a síkságról, mit titkon tár a távol, / az égre tér, amely övé, övé. / S az égből hull a városok fölé.”

Nő: Sokszor elképzeltem, és megtehettem könnyedén, hiszen ismertem őket, elképzeltem, ahogy apám és anyám egybekel, ahogy apám ráfekszik anyám testére, mert anyám biztosan nem volt felül, ott hever apám alatt, és akkor apám gerincéből egyszer csak elindulnak a kis rángások, ettől ő szerintem kétségbeesett, koncentrálni, ne veszítse el a tudatát, anyám érzi a nedvességet, ő is megijed, megszedül, nem tudja, mi történik, de mivel korábban sem tett semmit, most is marad a passzivitásban. Minden sietősen zajlik a mélyben, nehogy meggondolják magukat... Sietnek az ondósejtek, eléri a már percek óta ott várakozó petesejtet, a két sejt összeolvad, megfogantam, és akkor még egy pillanatra ott vagyunk összeolvadva mind a hárman, de olyan feszítő erővel teleszöve, amilyenek az összepréselt rugóban várják, hogy kiszabadulhassanak... Miféle természeti törvény, hogy az anya nem egyesülhet a fiával vagy az apa a lányával? Meg kellett volna lepnem őket, odabújhattam volna az ágyukba, ráfeszülök apám testére, meglepni éjszaka, és beburkolni a testét, anyámba fúródni, legyen végre egy magzata, akit kihordhat minden kötelezettség nélkül, aki ki-bejár testébe... Milyen csend van itt!

Ór: A falak vastagok, nem hallatszik be az utca. A folyosók is üresek. Itt ülünk egy labirintus belsejében.

NÓ: Ez a tükör figyel minket.

ÓR: A kamera...

NÓ: Mint valami szörnyeteg, figyelheti lehetséges áldozatait. Ez a félhomály is nyugtalanító. De azért jó itt. Azt hiszem, ha innen kimegyek, minden meg fog változni.

ÓR: Amikor utoljára találkoztunk, délután volt, kedvenc napszakunk... Ebéd után mindig ledőlünk, és mindig teljes lett a napunk, operadélutánoknak neveztük, de csak a teljesség miatt, ha zenét hallgattunk, inkább valami szimfonikust tettünk fel. Tárva nyitva volt az ablak, közelben senki, kikönyököltünk, vagy amit nagyon szeretünk, a barátom kikönyökölt, én pedig rákönyököltem a hátára. Hagytuk, hogy a közeledő alkony lassan induló hullámokban ellepje testünket... Látom a kékséget az ablakon túl, látom a szerelmemet kihajolni, látom gyönyörű hátát kifeszülni az ablakon, ahogy könyököl a párkányon, olyan feszesek az izmai, mintha a bőre alá simulna egy kemény deszka. Más illata van a hátának, más a hasának. Keverednek az illatok, és akkor ott vannak a fények is, ahogy az ujjak rácsozatán keresztülszűrődve belevegyülnek a leveleken szétömlő fénybe, és a távolban a hegyek karéja, és a kékség, ami feloldódik a tekintetünkben. És látom a nyolcas buszt is, ott várakozik az utcasarkon lévő megállóban. Égnek a stolámpái, csillog szélvédőjén az alkonyi nap, érzem, ahogy a kéjtől fuldokolva beleszeretek ebbe a buszba.

NÓ: Amikor tizenkét éves voltam, nem, csak tíz, mindegy, nem emlékszem, mennyi lehettem, de nagyon féltem, mert azt már tudtam, mit csinálnak a férfiak a nőkkel. Azt hittem, rám is sor kerül. Bevarrtam a vaginámat, tűvel, cérnával. Hogy ne férhessenek hozzá. Apám vagy valaki más. Nem emlékszem, csak arra, hogy varrok, öltést öltés mellé, ahogy az iskolában tanultuk. A padtársam gombot varrt a tenyerére, a hüvelykujja alá, a többi fiú is megpróbálta. Én meg összevarrtam magam. Pedig olyan akartam lenni, mint az a lány az internátusból. Akit én találtam ki... Hogy mesélhessek róla.

ÓR: Van a valóságnak egy olyan tere, amibe nem léphetünk be.

NÓ: Mitől függ?

ÓR: Azt hiszem, kiszámíthatatlan.

NÓ: Nem szeretem a véletleneket.

ÓR: Egy időben nem használtam cipőfűzőt... Olyan volt a cipőm... Nem is cipő volt, hanem nagy, lifegő nyelvű bakancs. Akkoriban volt, amikor kiderült, hogy a barátom beteg... Ő meg azt gondolta, féltem őt, azt hitte, azért nincs fűzőm, mert félek, nehogy bánatában valamit elkövessen... Ennyin múlt. Ettől lett belém szerelmes. És rá egy hónapra elmesélte azt az álmát...

NÓ: Ha az a lány, akit én találtam ki, megtette, akkor én is megtehettem volna.

ÓR: Hogy gyereket szüljön?

NÓ: Hogy odaadjam magam valakinek, akit szeretek. De soha nem mertem megtenni. Ebből az egészségből csak a gyógyszerek léteztek, egyedül az intézet volt igaz, ahol ágyhoz kötöttek. Egyébként az jó volt, jó volt érezni a szíjak szorítását.

ÓR: Jó?

NÓ: Igaz.

ÓR: Az ószeresek előtti nap szombat volt. Tudom, mert reggel még az ágyban megnéztem a telefonomat, öt óra ötvenötöt mutatott, alatta pedig szombat, ötödikét. Jó jel, gondoltam. És akkor már tudtam, hogy aznap délután elmegeyek hozzá.
NŐ: A szerelméhez.

ÓR: Elmegeyek, látnom kell. Aludt, de pár perc múlva, mint megérezte volna, hogy ott vagyok, magához tért, elmosolyodott, beszélni kezdett. Elmesélte az álmait, enni kért. Azt hittem, jó lesz megint minden. De miután behoztam az ételt, elkomorodott, nem evett, csak jajgatott. Arra kért, segítek neki, sírva fakadt, átkozta a sorsát. Vékony hangon jajgatott, agyvelőmíg hatolt ez a hang. Vigasztalni próbáltam, de nem figyelt már rám, jajgatott, káromkodott, a párnát püfölte. Miért nem segítesz? Ha rám pillantott, szeme ijesztően kifordult... El kellett takarnom, rácsúsztattam a párnát. Egy ideig nem tiltakozott, aztán olyan erővel, hogy megrémültem, kapálózni kezdett... Szorítottam, ő kapálózott, aztán megéreztem, ahogy átadja magát nekem. Megéreztem, ahogy megérzi a testemet. És a két test együtt rángatózott. Ahogy galamb eteti a fiókáját, hullámokban öklendezte át testéből testembe a maradék életét. Egyek voltunk megint. Nem tartott sokáig. Elcsendesedett. Eljöttem.

NŐ: Kitért ablakú szobában... lassan, mint a csillagok... átadni magunkat valakinek... A hold még nem kelt fel, csillagok halvány fénye szűrődik be... Kevés ez a fény, semmi nem látszik, nincsenek testek sem. Csak a hangok... Ósi időkből itt maradt lihegés... Kétezer évvel ezelőtti... Úgy érzem, a pillanat végtelen. Valahol az ókori Rómában, fent valamelyik dombon, egy teraszra kitolt széles ágyon fekszem, két, egymásba fonódó lihegésbe burkolózva... De nem tudtam odaadni magam. A testemet...

ÓR: Mi lett a másik testtel?

NŐ: Hagytam elmenni, pedig nem akartam, hogy elmenjen.

ÓR: Elküldte?

NŐ: Kigúnyoltam, miközben pont azért rajongtam, amit nevetségessé tettem. Odaadását, romantikusságát, naivitását, mindenre megrezdülő lelkét.

ÓR: Menjen utána.

NŐ: Egyszer elutazott egy közeli városba, ahol a zenekarával koncertezett, de nem maradt éjszakára, hanem visszautazott, éjjelre ért vissza. Én már aludtam. Nem akart felébreszteni, lekuporodott az ajtó elé, elaludt. Reggel észrevettem. Mit csinál? Engem őriz? Játssza nekem a nyálcsorgató, hű ebet?! Mint a pokróc, olyan voltam. Könnyes szemmel hallgatott, ettől még kegyetlenebb lettem. És most már nem tehetek semmit.

ÓR: Valamit csak lehet tenni.

NŐ: Miért ment el? Miért nem rázta meg a vállamat, miért nem tepert le az ágyra, miért nem vette el, amit annyiszor oda akartam adni neki? Miért nem szakított fel, miért nem nyúlt belém?

ÓR: Hívja vissza.

NŐ: És ha felgyűjtanám magam? Benzinnel, mint valami lázadó.

ÓR: Nem mondja komolyan.

NŐ: Utálok a benzint.

ÓR: Sejtettem. Egyébként néhány napja, közvetlenül az után a nagy vihar után, átlibegett itt egy gömbvillám. Teniszlabdányi. Biztosan az volt. Ellebegett a kamera előtt, a képe kék volt. Megnéztem a felvételt is: a valóságban fényes, vakító gömb, a képen kék folt.

NŐ: Nem szappanbuborékot látott?

ÓR: Nem.

NŐ: Álljon közelebb. Ha átkarolja a nyakam, erősebben rá tud tartani.

ÓR: Szerencsére elég magas vagyok.

NŐ: Igen.

